DE FRYSKE MARREN

Advies aan college van burgemeester en wethouders van De Fryske Marren

Portefeuillehouder(s)	S. van der Meer
Datum voorstel:	07-09-2026
Besluit raad:	Ja
T.k.n. raad:	Nee
Zaaknummer:	Z.913377
Aantal bijlagen:	6
Behandeld door:	Klik of tik om tekst in te voeren.
Team:	Team VTH

Overlegd/samengewerkt met:

Adviseur:

☐ communicatie
☐ juridische zaken
☒ financiën
☐ p&o
☐ inkoop

Team:

☐ backoffice sociaal domein
☐ bestuur en concernadvies
☐ concerncontrol
☐ diensten beheer
☐ informatie
☐ klanten contact centrum
☐ maatschappelijke ontwikkeling
☐ middelen
☐ ondersteuning
☐ ruimtelijk beheer/realisatie
☐ ruimtelijke ontwikkeling
☐ sociaal wijkteam jeugd en gezin
☐ sociaal wijkteam werk en inkomen
☐ sociaal wijkteam zorg en participatie
☐ vergunningen, toezicht en handhaving
☐ wijkbeheer
☐ wijkoverschrijdend beheer

Onderwerp:
Wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling FUMO 2026

Ontwerpbesluit:
Het college besluit:

1) Het wijzigingsvoorstel van de gemeenschappelijke regeling FUMO voor te leggen aan de gemeenteraad, met het verzoek toestemming te verlenen om in te stemmen met de wijziging van de gemeenschappelijke regeling
2) Na toestemming van de gemeenteraad in te stemmen met het wijzigingsvoorstel van de gemeenschappelijke regeling FUMO

Datum: **Openbaar:** openbaar

Besluit college:

Inleiding - Ynlieding
Voor u ligt een advies om in te stemmen met een wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) van de FUMO. Op 1 juli 2022 is de gewijzigde versie van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. Deze wijziging beoogt de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. Daarnaast is op 1 juli 2021 de Wet elektronische publicaties (Wep) in werking getreden. Deze wetswijzigingen kennen een aantal onderdelen die verplicht opgenomen moeten worden in de bestaande gemeenschappelijke regeling (GR) FUMO. Het gaat om: de actieve informatieplicht, evaluaties, participatie, zienswijze bij bepaalde voorgenomen besluiten en bepalingen over uittreding. Deze onderdelen zijn vrij uit te werken.

Het proces tot wijziging van de GR FUMO is enkele jaren geleden gestart. In 2024 is een ontwerp van de gewijzigde regeling voor zienswijze voorgelegd aan provinciale staten, de gemeenteraden en het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân. Gemeente De Fryske Marren heeft toen geen zienswijze ingediend.
Naar aanleiding van enkele ontvangen zienswijzen is het ontwerp op een aantal punten aangepast. Ook is gewezen op enkele procedurele en inhoudelijke onvolkomenheden. Het dagelijks bestuur (DB) heeft daarop in oktober 2024 een ambtelijke werkgroep ingesteld om hierover advies uit te brengen. De werkgroep heeft op 7 april 2025 een gemotiveerd advies uitgebracht waarin de voorgestelde wijzigingen zijn uitgewerkt, voorzien van een reactie op de ingediende zienswijzen en aangevuld met een memo over het besluitvormingsproces. De wijzigingen die na de zienswijzeprocedure zijn doorgevoerd zijn inzichtelijk gemaakt en gemotiveerd in de algemene toelichting bij het wijzigingsvoorstel (zie bijlage 5A).

Het Algemeen Bestuur van de FUMO verzoekt het college van B&W van de Fryske Marren om in te stemmen met de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling FUMO. Dit kan alleen besloten worden na toestemming van de gemeenteraad.

Beoogd resultaat - Beëage resultaat
Het doorvoeren van de voorgestelde wijzigingen in de Gemeenschappelijke Regeling FUMO, zodat er wordt voldaan aan de wettelijke vereisten.

Argumenten - Arguminten

1.1 Voldoen aan geldende wetgeving
De GR FUMO is voor het laatst gewijzigd in 2021. Sindsdien hebben enkele wetswijzigingen plaatsgevonden die het nodig maken om de regeling aan te passen:

1) De *Wet elektronische publicaties*: Deze wet heeft betekenis voor de bekendmaking van gemeenschappelijke regelingen;
2) De *Wet versterking democratische legitimatie gemeenschappelijke regelingen*: Deze wet beoogt de positie van de volksvertegenwoordiging bij gemeenschappelijke regelingen te versterken. Dit is een wijziging van de *Wgr*.

Door de voorgestelde wijzigingen voldoet de GR FUMO aan deze nieuwe wetgeving.

1.2 Inhoudelijke wijzigingen
De inhoudelijke wijzigingen zijn gericht op het actualiseren van de GR FUMO met genoemde wetswijzigingen. Van de gelegenheid wordt gebruik gemaakt om enkele technische en tekstuele verbeteringen in de regeling door te voeren.

De wijzigingen zien onder meer op een aanscherping en verduidelijking van bepalingen over toetreding, uittreding en opheffing van de regeling en een verduidelijking van de rol van het algemeen bestuur (AB) daarbij. Verder worden bepalingen opgenomen ter versterking van de democratische verantwoording, onder meer door een actieve informatieplicht richting provinciale staten, gemeenteraden en het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân.

Ook worden bepalingen opgenomen over participatie en de periodieke evaluatie van de regeling. Ten slotte worden enkele technische en tekstuele verbeteringen doorgevoerd, waaronder een correctie van de wijze van bekendmaking van de regeling en een verduidelijking van eerder voorgestelde wijzigingen. Voor een nadere toelichting op de voorgestelde wijzigingen wordt verwezen naar de algemene toelichting bij het wijzigingsvoorstel (bijlage 5A).

1.3 Versterking democratische legitimatie GR FUMO
Een deel van de wijzigingen zijn (kleine) technische of tekstuele aanpassingen naar aanleiding van eerder ingediende zienswijzen. Daarnaast zorgen een aantal wijzigingen voor toevoegingen of aanpassingen in de gemeenschappelijke regeling:

1) De FUMO voert namens de deelnemers taken uit die grote invloed kunnen hebben op de fysieke leefomgeving. Tot op heden was nog niet voorzien in een manier waarop participatie vormgegeven wordt. Artikel 17a regelt daarom dat het gemeentebestuur (de gemeenteraad en het college van B&W) besluiten over de wijze waarop inwoners en andere belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van de regeling betrokken worden. De strekking van de bepaling is dat participatie wordt overgelaten aan het provinciebestuur, de betrokken gemeentebesturen en het waterschapsbestuur. In dat geval hoort de regeling zich niet uit te spreken over de doelgroep(en) van participatie. Dat is aan voormelde besturen.

2) In artikel 23 wordt een actieve inlichtingenplicht voor het bestuur van de FUMO richting de deelnemers ingesteld. Hiermee moeten gemeenteraad en college van B&W tijdig op de hoogte worden gesteld van voorgenomen besluiten van het AB, DB, en de voorzitter van de FUMO die ingrijpende gevolgen kunnen hebben voor de deelnemers. Ook zal de FUMO minimaal twee keer per jaar schriftelijk rapporteren over de uitvoering van de begroting. Ten aanzien van passieve informatieplicht is het voor deelnemers mogelijk om alle informatie bij de FUMO op te vragen die zij nodig hebben voor de uitvoering van hun taken, of door één of meer leden van die bestuursorganen wordt verlangd. De informatieverstrekking gebeurt op basis van het reglement van orde van het AB dan wel het DB.

3) Artikel 28 beschrijft hoe de begrotingscyclus van de FUMO beter zal aansluiten op de begrotingscyclus van de deelnemers. Wettelijk gezien krijgen de deelnemers twaalf weken de gelegenheid om zienswijzen te geven op de conceptbegroting, voordat deze aan het AB wordt aangeboden. Om dit proces in de tijd te stroomlijnen is in het eerste lid opgenomen dat het ontwerp vóór 1 mei aan hen wordt toegezonden. Bij het bepalen van de zienswijzetermijn houdt het DB-rekening met de vergaderdata van gemeenteraad en college. Daarnaast is bepaald dat het AB de begroting uiterlijk 10 september vaststelt, om de zienswijzeprocedure en de reactie hierop ordentelijk te kunnen laten plaatsvinden.

4) Artikel 34 verscherpt de tekst over uittreding, omdat de Wgr verplicht dat de voorwaarden waaronder deelnemers van de GR kunnen uittreden en de gevolgen van hiervan voor de FUMO en de overige deelnemers worden beschreven. Hierbij zijn de deelnemers nog steeds gebonden aan de verplichting om voor de regio Fryslân een omgevingsdienst in te stellen, zoals bepaald in de Wet veiligheidsregio's. Wanneer het college van B&W besluit tot uittreding, dient een onafhankelijke derde de financiële, juridische, personele en organisatorische consequenties die het directe gevolg zijn hiervan in kaart worden gebracht in een uittredingsplan. De berekening van zowel frictiekosten als desintegratiekosten wordt gebaseerd op de feiten en omstandigheden die bekend waren op het moment van het uittredingsbesluit. Het AB stelt het uittredingsplan binnen zes maanden na ontvangst van het besluit tot uittreding vast. Op grond van het vastgestelde uittredingsplan besluit de betreffende deelnemer of het besluit tot uittreding heroverweging behoeft.

5) Tot slot bepaalt artikel 38a dat het AB van de FUMO periodiek (en minimaal één keer per vier jaar) de gemeenschappelijke regeling dient te evalueren. Deze bepaling is toegevoegd op basis van de

zienswijze van meerdere gemeenten. Het verslag van de evaluatie wordt naar de deelnemers gestuurd.

1.4 Afwijkend standpunt DB van ambtelijke werkgroep: zienswijze gemeenteraad
Het DB wijkt op één punt af van het advies van de ambtelijke werkgroep. Dit betreft het voorstel om in de GR FUMO een verplichting op te nemen voor een zienswijzeprocedure voorafgaand aan het vaststellen van de kadernota. Het DB acht dit niet doelmatig. De Wgr schrijft een dergelijke procedure niet voor en voorziet al in een verplichte zienswijzeprocedure bij de ontwerpbegroting, waarin de democratische legitimatie van de gemeenteraad is geborgd.

2.1 Advies om in te stemmen met de voorgestelde wijzigingen en voorleggen aan gemeenteraad
Gezien het bovenstaande adviseren wij om in te stemmen met de voorgestelde wijzigingen. Definitieve instemming kan enkel wanneer de gemeenteraad hiervoor toestemming verleend. Wij adviseren daarom ook om de gewijzigde GR FUMO voor te leggen aan de gemeenteraad voor toestemming.

Kanttekeningen: risico's en eventuele beheersmaatregelen – Kanttekeningen: risiko's en eventuele behearsmaatregels
De gemeenteraad heeft vanaf het moment van verzending door het college van B&W 13 weken de tijd (met verlenging van nogmaals 13 weken) om de toestemming te verlenen. Deze toestemming kan slechts onthouden worden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Beleid, regelgeving en Sustainable Development Goals (SDG's) – Belied, regeljouwing en Sustainable Development Goals (SDG's)
Het wijzigingsvoorstel heeft betrekking op de GR FUMO. De gemeente Fryske Marren is op grond van artikel 18.21 van de Omgevingswet verplicht deelnemer van de omgevingsdienst voor de regio Fryslân.

Financiën - Finânsjes
Aan het besluit zijn geen financiële gevolgen verbonden.

Duurzaamheid - Duorsumens
Niet van toepassing.

Participatie - Partisipaasje
Voor een wijziging van een gemeenschappelijke regeling is het wettelijk vereist dat de ontwerp-wijziging eerst ter inzage wordt voorgelegd aan provinciale staten, de gemeenteraden en het algemeen bestuur van het Wetterskip. De deelnemers kunnen (binnen acht weken na ontvangst van het ontwerp) hun zienswijze over het ontwerp van de regeling bij de colleges en het DB FUMO naar voren brengen. Op basis van eventueel ingebrachte zienswijzen kan de ontwerpregeling zo nodig worden aangepast.

Bij brief van 12 april 2024 heeft het DB FUMO - in afwijking van de Wgr zonder tussenkomst van de respectieve colleges en het dagelijks bestuur - een voorstel tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling aan provinciale staten, de Friese gemeenteraden en het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân gezonden en hen in de gelegenheid gesteld hierop een zienswijze te geven. Gemeente De Fryske Marren heeft geen zienswijze ingediend.

Het feit dat met de zienswijzeversie niet alle voorgestelde wijzigingen inzichtelijk zijn gemaakt of toegelicht roept de vraag op of deze procedure opnieuw moet worden doorlopen.
Dit wordt niet nodig geacht door het DB FUMO. Redengevend hiervoor is met name dat de bepalingen die dit betreft niet rechtstreeks raken aan de kaderstellende en controlerende taken van provinciale staten, de raden en het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân. De verwachting is dan ook dat een nieuwe zienswijzeprocedure niet tot (wezenlijk) andere zienswijzen zal leiden.

Dit wordt door het DB FUMO niet nodig geacht, aangezien de gewijzigde bepalingen niet rechtstreeks raken aan de kaderstellende en controlerende taken van provinciale staten, de gemeenteraden en het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân. Een nieuwe zienswijzeprocedure zou naar verwachting niet tot (wezenlijk) andere zienswijzen zal leiden. Bovendien wordt het uiteindelijk voorstel nog voor toestemming aan de respectieve besturen voorgelegd.

Communicatie - Kommunikaasje
De gemeenteraad moet toestemming verlenen om akkoord te gaan met het voorstel tot wijziging. Dit moet gebeuren binnen 13 weken na verzending door het college van B&W. Een raadsvoorstel voor het verlenen van toestemming is bijgevoegd.

Vervolg en evaluatie - Ferfolch en evaluaasje
Nadat de gemeenteraad toestemming heeft verleend zal het DB FUMO geïnformeerd worden over het besluit tot instemming met de wijziging van de GR FUMO.

Bijlagen - Taheakke
- 5-25062026 Bijlage-Aanbiedingsbrief FUMO Wijziging GR 2026-Z913377_Geanonimiseerd
- 5A-25062026 Bijlage-Algemene toelichting GR 2026-Z913377
- 5B-25062026 Bijlage-Besluit tot wijziging GR FUMO 2026-Z913377
- 5C-25062026 Bijlage-AanbiedingsWijziging GR FUMO 2026 - schone versie-Z913377
- 5D-25062026 Bijlage-Wijziging GR FUMO 2026 - wijzigingen zichtbaar-Z913377
- 5E-25062026 Bijlage-Zienswijzenbundel GR 2026-Z913377_Geanonimiseerd